

แนวทางการดูแลผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม สำหรับช่วงระยะ New Normal

เพื่อป้องกันการระบาดและแพร่กระจายของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

สมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย

วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2563

แนวทางการดูแลผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม สำหรับสำหรับช่วงระยะ new normal เพื่อป้องกันการระบาดและแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งได้จัดทำต่อเนื่องจากแนวทางการดูแลผู้ป่วยฟอกเลือดในระยะเวลาที่มีการระบาดของไวรัสนี้ ณ วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2563 โดยแนวทางการดูแลผู้ป่วยนี้สมาคมโรคไตแห่งประเทศไทยและสมาคมโรคติดเชื้อแห่งประเทศไทยได้จัดทำขึ้นและได้รวบรวมจากคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข, Centers for Disease Control and Prevention (US-CDC, American Society of Nephrology, European Renal Association- European Dialysis Transplantation Association (ERA-EDTA), และ International Society of Nephrology

คำแนะนำสำหรับบุคลากรในหน่วยไตเทียม

- 1) บุคลากรต้องติดตามข่าวสาร สถานการณ์ และประกาศแนวทางปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกันการแพร่กระจายเชื้อและการจัดการกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากกระทรวงสาธารณสุข ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) และสมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย อย่างเป็นทางการในปัจจุบัน
- 2) บุคลากรต้องเฝ้าสังเกตอาการของตนเองอย่างสม่ำเสมอ และต้องรายงานหัวหน้าหน่วยงาน หากสงสัยว่าตนเอง หรือผู้ใกล้ชิด (ครอบครัวหรือผู้ที่พักอาศัยร่วมกัน) มีอาการเข้าข่าย COVID-19 ให้ไปรับการตรวจและรับการรักษาโดยเร็ว
- 3) จัดให้มีการฝึกซ้อมการสวมชุด PPE ของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และติดตามประเมินอัตราการล้างมือของบุคลากรในหน่วยไตเทียมอย่างสม่ำเสมอ
- 4) ในกรณีมีการฟอกเลือดผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงต้องเตรียมอุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสม ได้แก่ ชุดกาวน์กันน้ำ หน้ากากอนามัยหรือ N95, หน้ากากป้องกันหน้า ตามเกณฑ์ของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- 5) ควรมีการบันทึกข้อมูลการเดินทาง อาชีพ ช่องทางการติดต่อ ประวัติการรวมกลุ่ม (cluster history) ของเจ้าหน้าที่ ผู้ป่วยและญาติและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ

การคัดกรองและการจัดการการฟอกเลือด

- 1) มีการติดป้ายประกาศเกี่ยวกับอาการของการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และแนวทางการปฏิบัติเบื้องต้นสำหรับผู้ป่วยที่บริเวณทางเข้าและพื้นที่สำหรับรอ
- 2) มีการติดป้ายประกาศแนะนำเรื่องสุขอนามัย โดยเน้นเรื่องการล้างมือ และมารยาทการไอ หรือจามที่บริเวณทางเข้า และพื้นที่สำหรับรอ
- 3) วัตถุประสงค์ของผู้ที่มาฟอกเลือดทุกคนก่อนฟอกเลือด และภายหลังการฟอกเลือด
- 4) คัดกรอง และแยกผู้ป่วยที่มีอาการของการติดเชื้อเชื้อระบบทางเดินหายใจตั้งแต่ระยะแรก โดยควรสอบถามประวัติทางโทรศัพท์ก่อนฟอกเลือด หรือก่อนเข้าพื้นที่หน่วยไตเทียม ดังนี้
 - ก) ประวัติการเจ็บป่วย โดยเฉพาะอาการไข้ ไอ น้ำมูก เจ็บคอ จมูกไม่ได้กลิ่น หายใจลำบาก ใดๆอย่างหนึ่งก่อนที่ผู้ป่วยจะเข้ามาที่หน่วยไตเทียม
 - ข) ประวัติการเดินทางของผู้ป่วย บุคคลในครอบครัวและผู้ร่วมงานใกล้ชิดในรอบ 2 สัปดาห์ว่าไปในประเทศกลุ่มเสี่ยงหรือพื้นที่เสี่ยงตามประกาศของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข มาหรือไม่ผู้ป่วยที่มีประวัติเสี่ยงและ/หรือมีอาการให้ส่งไปยังสถานพยาบาลที่มีการคัดกรองการติดเชื้อไวรัส COVID-19 เพื่อให้การดูแลรักษาต่อ
- 5) ให้ผู้ป่วยทุกรายสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่รับบริการในหน่วยไตเทียม
- 6) จัดการสอนการล้างมือที่ถูกต้องแก่ผู้ป่วยและญาติ และจัดหาแอลกอฮอล์ หรือ สบู่สำหรับให้ผู้ป่วยล้างมือก่อนเข้าเครื่องฟอกเลือด
- 7) จัดหากระดาษทิชชูและถังขยะที่เหมาะสมกรณีผู้ป่วยมีอาการไอ จาม หรือสั่งน้ำมูก
- 8) กรณีมีการฟอกเลือดผู้ป่วยที่มีประวัติสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อไวรัส COVID-19 โดยยังไม่มีอาการ ให้จัดห้องแยก หรือพื้นที่ที่เหมาะสม (เช่น พื้นที่ที่ห่างหรือแยกจากผู้ป่วยรายอื่น โดยเว้นระยะห่างอย่างน้อย 1.5 – 2 เมตร) รวมทั้งจัดการฟอกเลือดให้เป็นรอบสุดท้าย
- 9) พิจารณาลดรอบการฟอกเลือดของผู้ป่วยตามความสมัครใจเพื่อลดความแออัดและความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ
- 10) พิจารณาลดความแออัดของผู้ป่วยระหว่างที่รอต่อรอบการฟอกเลือด
- 11) ทำความสะอาดเครื่องและห้องฟอกเลือดทุกครั้งหลังเสร็จการฟอกเลือด รวมถึงทำความสะอาดอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนกลาง เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ลูกบิดประตู บ่อย ๆ

แนวทางการคัดกรองผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1. อาการ

1.1 ไข้ ร่วมกับ

วัดอุณหภูมิได้ตั้งแต่ 37.5 องศาเซลเซียสขึ้นไป	ใช่	ไม่ใช่
---	-----	--------

1.2 อาการร่วม อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

ไอ	ใช่	ไม่ใช่
เจ็บคอ	ใช่	ไม่ใช่
น้ำมูก	ใช่	ไม่ใช่
จมูกไม่ได้กลิ่น	ใช่	ไม่ใช่
ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ	ใช่	ไม่ใช่
หายใจเร็ว / เหนื่อยกว่าปกติ/หายใจลำบาก	ใช่	ไม่ใช่

2. ประวัติ

ประวัติเสี่ยงในช่วง 14 วันที่ผ่านมา ก่อนเริ่มป่วยอย่างใดอย่างหนึ่ง

ประวัติเดินทาง ไปยัง/มาจาก/อาศัย ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค COVID-19 COVID-19: ประเทศ.....วันที่กลับ.....	ใช่	ไม่ใช่
อยู่อาศัยร่วมบ้าน/ทำงานสัมผัสกับผู้เดินทาง ไปยัง/มาจาก ประเทศหรือพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค	ใช่	ไม่ใช่
สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยเข้าข่าย หรือยืนยัน โรค COVID-19	ใช่	ไม่ใช่

หมายเหตุ: เกณฑ์การวินิจฉัยผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง และประเทศหรือพื้นที่ระบาดของโรค COVID-19:

พิจารณาตามประกาศของกรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข

คำแนะนำสำหรับผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สามารถแพร่จากคนสู่คนได้ ในผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม มีความเสี่ยงที่จะเกิดอาการรุนแรงจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดจึงต้องลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโดยปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ดังนี้

- 1) รักษาสุขอนามัย รับประทานอาหารร้อน ใช้ช้อนกลางเฉพาะบุคคล หรือรับประทานอาหารจานเดียว
- 2) ล้างมือบ่อยๆ ด้วยแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำ และสบู่อย่างน้อย 20 วินาที
- 3) ล้างมือก่อนสัมผัสบริเวณใบหน้า จมูก ปาก
- 4) ใช้กระดาษทิชชูปิดปากเวลาไอ หรือจาม จากนั้นทิ้งลงในถังขยะ และล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจลหรือน้ำ และสบู่
- 5) ทำความสะอาด และฆ่าเชื้อบริเวณพื้นผิวที่มีการสัมผัสบ่อยๆ เช่น ลูกบิดประตู โต๊ะ เก้าอี้ด้วยน้ำยาทำความสะอาด
- 6) อยู่บ้านในวันที่ไม่ฟอกเลือด ไม่ไปในที่ชุมชนหนาแน่น และไม่ร่วมงานเทศกาลต่างๆ
- 7) งดเดินทางไปต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา
- 8) หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย รวมทั้งหลีกเลี่ยงการไปเยี่ยมผู้ป่วย
- 9) กรณีที่เดินทางไปยังประเทศกลุ่มเสี่ยง หรืออยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันว่าติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ให้แจ้งเจ้าหน้าที่หน่วยไตเทียมทันที
- 10) ถ้ามีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ จมูกไม่ได้กลิ่น หอบเหนื่อย และเข้าข่ายผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง ให้ติดต่อหน่วยไตเทียมเพื่อรับการคัดกรองที่เหมาะสม
- 11) ถ้าไม่เข้าข่ายผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง แต่มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ ให้แจ้งแพทย์หรือพยาบาลที่หน่วยไตเทียมก่อนเข้ารับการฟอกเลือด เพื่อให้คำแนะนำวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม

แหล่งข้อมูลสำคัญเพื่อติดตามสถานการณ์

1. สมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย www.nephrothai.org
2. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/index.php>
3. ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) <https://web.facebook.com/ThaiCovidCenter/>